

Λόγιοι σχηματισμοί ρημάτων σε -ούμαι και -ώμαι

Υπάρχουν κάποια ρήματα των οποίων η κλίση του ενεστώτα και του παρατατικού μοιάζει με την αρχαία ελληνική κλίση και γι' αυτό και ονομάζεται λόγια κλίση.

Τέτοια ρήματα είναι: στερούμαι, θεωρούμαι, επικαλούμαι, μμούμαι, προηγούμαι, συνεννοούμαι, αποτελούμαι, αφαιρούμαι, εξαιρούμαι κ.ά.,

καθώς και τα: εγγυώμαι, εξαρτώμαι, διερωτώμαι, διασπώμαι κ.ά.

Ρήματα σε -ούμαι	
ενεστώτας	παρατατικός
στερούμαι	στερούμουν*
στερείσαι	στερούσουν*
στερείται	στερούνταν / εστερείτο
στερούμαστε	στερούμαστε/ούμασταν*
στερείστε	στερούσαστε/ούσασταν*
στερούνται	στερούνταν / εστερούντο

*Οι τύποι αυτοί χρησιμοποιούνται σπάνια

Ρήματα σε -ώμαι	
ενεστώτας	παρατατικός
εγγυώμαι	εγγυόμουν
εγγυάσαι	εγγυόσουν
εγγυάται	εγγυόταν
εγγυόμαστε / εγγυώμεθα	εγγυόμαστε/όμασταν
εγγυάστε / εγγυάσθε	εγγυόσαστε/όσασταν
εγγυώνται	εγγυόνταν

1. Να συμπληρώσεις τις προτάσεις με τον κατάλληλο τύπο του ενεστώτα ή του παρατατικού των ρημάτων που δίνονται στην παρένθεση:

- Κάθε φορά που βρισκόταν σε δύσκολη θέση (επικαλούμαι, παρατ.) τους παλιούς του τίτλους.
- Ο στρατός προχωρούσε. (προηγούμαι, παρατ.) το ιππικό και ακολουθούσαν τα πεζοπόρα τμήματα.
- Θα αποτύχει, γιατί (αποτελούμαι, ενεστ.) από ανομοιογενή στοιχεία.
- Ένα από τα προσόντα σου είναι ότι (διηγούμαι, ενεστ.) ωραίες ιστορίες.
- Γέλασα πολύ την ώρα που ο Γιώργος (μιμούμαι, παρατ.) τον καθηγητή του.
- Ο δάσκαλος παρατήρησε τους μαθητές, γιατί διαρκώς (αφαιρούμαι, παρατ.) κατά τη διάρκεια της παράδοσης του μαθήματος.
- Έχουν την εντύπωση ότι (παραμελούμαι, ενεστ.) συνεχώς από τους γονείς τους.
- Προτιμούν πάντα τα υλικά που (χρησιμοποιούμαι, ενεστ.) στη χώρα τους.
- Σου (εγγυώμαι, ενεστ.) κανείς ότι θα πετύχει η επένδυση αυτή;
- Σου δίνουν την εντύπωση ότι (εξαρτώμαι, ενεστ.) από αυτόν;

Το ρήμα άγω (= οδηγώ, φέρνω) της αρχαίας ελληνικής χρησιμοποιείται ως β' συνθετικό ρημάτων με α' συνθετικό κάποια πρόθεση. Έτσι, έχουμε τα ρήματα:

εισάγω, εξάγω, παράγω, υπάγω, ανάγω κτλ

Το ρήμα, έχει δύο διαφορετικά θέματα, ένα θέμα **αγ-** για τους χρόνους που δηλώνουν διάρκεια (**ενεστώτας, παρατατικός, εξακολουθητικός μέλλοντας**) και ένα θέμα **αγαγ-** για τους συνοπτικούς χρόνους (**αόριστος, συνοπτικός μέλλοντας**)

Θέμα αγ-		
Ενεστώτας	Παρατατικός	Εξακολουθητικός
εξάγω	εξήγα	θα εξάγω
εξάγεις	εξήγες	θα εξάγεις
εξάγει	εξήγε	θα εξάγει
εξάγουμε	εξήγαμε	θα εξάγουμε
εξάγετε	εξήγατε	θα εξάγετε
εξάγουν	εξήγαν	θα εξάγουν

Θέμα αγαγ-		
Συνοπτικός	Αόριστος	Παρακείμενος
θα εξαγάγω	εξήγαγα	έχω εξαγάγει
θα εξαγάγεις	εξήγαγες	έχεις εξαγάγει
θα εξαγάγει	εξήγαγε	έχει εξαγάγει
θα εξαγάγουμε	εξαγάγαμε	έχουμε εξαγάγει
θα εξαγάγετε	εξαγάγατε	έχετε εξαγάγει
θα εξαγάγουν	εξήγαγαν	έχουν εξαγάγει

1. ΣΤΙΣ παρακάτω προτάσεις να γράψεις τα σύνθετα ρήματα του άγω στον σωστό τύπο:

- Ο καθένας βλέπει και τα συμπεράσματα μόνος του.(εξάγω)
- Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο καθένας ας προσέξει και ας τα συμπεράσματα μόνος του. (εξάγω)
- Το κανάλι χρειάστηκε τρία χρόνια για να την ταινία αυτή.(παράγω)
- Οι αμπελουργοί της Κεφαλλονιάς συνεχώς τα τελευταία χρόνια κόκκινο κρασί εξαιρετικής ποιότητας. (παράγω)
- Ο Ρολφ και ο αδερφός του Ορμ είχαν την πριγκήπισσα Γκέρντα. (απάγω)
- Ο υπουργός κατά τη συζήτηση του νομοσχεδίου είχε την τροπολογία πολύ πριν προκύψουν διαφωνίες. (εισάγω)
- Το εργοστάσιο πολλούς τόνους τροφίμων κάθε χρόνο. (παράγω)
- Η κυβέρνηση πολλές υπηρεσίες σε άλλες και μείωσε τον αριθμό των διευθυντών. (υπάγω)
- Αύριο η επιτροπή θα εξετάσεις για να αποφασίσει ποιοι θα εισαχθούν τελικά στη σχολή. (διεξάγω)
- Η μελέτη της ιστορίας την κρίση. (προάγω)

Απαντήσεις

• επικαλούνταν • Προηγούνταν • αποτελείται • διηγείσαι • μιμούνταν • αφαιρούνταν • παραμελούνται • χρησιμοποιούνται • εγγυάται • εξαρτώνται.

• εξάγει • εξαγάγει • παραγάγει • παράγουν • απαγάγει • εισαγάγει • παράγει • υπήγαγε • διεξαγάγει • προάγει.